SJORS

BEHOORT BIJ PANORAMA

14 JANUARI 1937

JANTJE KOUDKLEUM HEEFT BESLOTEN OP REIS TE GAAN, OM DE ZON OP TE ZOEKEN

NEUZEN, DIE SLONKEN

Bij elke goede daad

Vrouw Dwergina gaf den vader van zes ondeugden een goede raad

HET MIDDEL HIELP BEST

HOE moet ik het toch aanleggen met die bengels van jongens van me?" dacht vader Dwerg, terwijl hij zijn hoofd schudde. „Ze bekommeren zich geen zier om wat hun moeder en ikzelf zeggen."

„Vader, we moeten er nu werkelijk ernstig iets op weten te vinden!" sprak toen moeder Dwerg en ook zij schudde haar hoofd — want zij wist evenmin wat ze met haar zes stoute bengels van jongens moest aanvangen.

„Het laatste, dat ze uitgehaald hebben, is toch wel het allerergste!" begon vader Dwerg nu weer. „Nu zal ik toch maar eens vrouw Dwergina over hen gaan spreken!"

„Geloof je niet, dat die eigenlijk een soort toverheks is?" fluisterde moeder, die wel wilde, dat haar zes ondeugende jongens eens flink straf kregen, maar die er beslist op tegen was, dat ze betoverd zouden worden.

Vader zei niets meer, want hij dacht er over na, dat zijn jongens eens en voor altijd de schrik te pakken moesten krijgen; en niemand anders kon daarvoor zorgen dan vrouw Dwergina.

Dwergina weet raad

VROUW Dwergina woonde in 'n aardig, ruim huis, waarvan alle vertrekken voorzien waren van boekenkasten vol dikke, geleerde boeken. En daar ze steeds in die boeken zat te lezen, vond iedereen dat vrouw Dwergina wel heel, heel geleerd moest zijn.

Maar behalve wijs, was ze ook een vriendelijke, behulpzame vrouw, en toen ze dan ook vader Dwerg in de verte zag aankomen, zette ze onmiddellijk een ketel water op het vuur, om koffie voor hem te gaan maken.

„Je hebt een heel eind moeten lopen," zo begroette ze haar gast. „En je zult een kop koffie best kunnen gebruiken."

Toen ze zo een poosje gezellig samen hadden zitten koffiedrinken, vroeg ze hem wat wel het doel was van zijn komst.

„Tja, vrouw Dwergina, het gaat over mijn zes ondeugende rekels van jongens!" zuchtte vader Dwerg. „Als jij me geen raad kunt geven en me zeggen kunt, wat ik met hen moet beginnen, dan weet ik niet, tot wie ik me dan zou moeten wenden!"

„Vertel me maar eens, wat je zes jongens uitgespookt hebben. Je weet — bij mij is goede raad niet duur," antwoordde de vrouw kalmpjes.

„Hun laatste streek was de ergste!" zei vader Dwerg. „Hoor maar eens!"

En toen vertelde hij, hoe de twee sterksten van zijn bengels zich in een ezelshuid gestoken hadden, waarna de vier anderen op dat „dier" waren geklauterd, juist toen twee goede buren, de oude Schuddebaard en de niets jongere Trilsik, die in de stad inkopen gedaan hadden, er aan kwamen.

„Toen schoot Mopneus — die de oudste van de bengels is — met zijn proppenschieter Schuddebaard pardoes tegen zijn neus aan, waardoor de twee oudjes zo erg schrokken, dat ze aan de haal gingen, zo snel als hun oude beentjes hen maar dragen wilden."

„En toen hebben die rakkers al de lekkere dingen, die zo juist in de stad gekocht waren, zeker meegenomen, niet waar?" vroeg de verstandige Dwergina.

„Ja juist! Maar later kwamen Schuddebaard en Trilsik bij mij, om me te zeggen, dat ze zich bij den koning zouden gaan beklagen, als de jongens niet flink gestraft werden en een ernstige waarschuwing kregen, in het vervolg braaf te zijn!" klaagde vader Dwerg. „En ik zou dat wel graag doen — ik bedoel dat waarschuwen — maar noch ik noch mijn vrouw kan gedaan krijgen, dat die kwajongens naar ons luisteren!"

„Nu moet je eens horen!" sprak Dwergina, en ze fluisterde vervolgens haar bezoeker iets in het oor. Daarna haalde ze een blinkende theeketel te voorschijn, gaf die aan vader Dwerg en zei:

„Doe nu maar alles wat ik je ingefluisterd heb — dan zul je zien, dat nog voor het jaar om is je zoons de aardigste, zoetste jongens van het hele land geworden zijn!"

Vader Dwerg bedankte vrouw Dwergina van ganser harte, nam afscheid en haastte zich naar huis terug.

Mopneus schoot met zijn proppenschieter Schuddebaard pardoes tegen zijn neus aan.

Wat zit in de ketel?

DAAR aangekomen zette hij de ketel op tafel en zei tot zijn kinderen :

„Niemand mag drinken van wat er in deze ketel zit ! Denkt daaraan !"

Een poosje later ging vader Dwerg een wandeling maken en hij nam zijn vrouw mee, zodat de zes stoute jongens alleen thuis bleven.

„Wat zou er in die ketel zitten ?" vroeg er al spoedig een, en hij tilde het deksel op. „Ik zou zo zeggen, dat het naar koffie ruikt!"

„Kletspraat!" lachte een ander. „'t Is alleen maar doodgewoon water !"

„Jij bent ook niet wijs !" vond een derde. „Dat is natuurlijk bier !"

Toen proefden ze er om de beurt van, maar ze konden het toch niet eens worden onder elkaar over wat daar eigenlijk in die ketel zat.

Doch plotseling gebeurde er iets verschrikkelijks : ze merkten alle zes, dat hun neuzen begonnen te groeien — net zo lang tot ze de grond raakten !

Dat gaf toen een gejammer en een gehuil van je welste, want geen van de zes wist wat ze doen moesten, om weer gewone neuzen te kunnen krijgen.

Moeders droom

EN toen hun ouders thuis kwamen, bleken die ook niet te kunnen helpen — de neuzen waren en bleven lang, wat men daar ook tegen probeerde te doen !

„Ik weet niet of het iets helpen kan," sprak moeder Dwerg ten slotte, „maar ik heb eens van een fee gedroomd en die fee zei in mijn droom tegen mij :

Als je ooit boze dingen kunt verhinderen,
Zal de grootte van je neus verminderen

„Probeert dat nu maar eens — misschien, dat het je van je grote neuzen bevrijden kan."

De zes ondeugende bengels met hun lange, tot op de grond hangende neuzen vonden, dat ze het eens zouden kunnen proberen, en dus gingen ze gezessen het bos in.

Maar overal waar ze kwamen, lachten de dieren van het bos om hen — en al lachend zochten ze een goed heenkomen, want ze wisten immers bij ervaring uit vroegere dagen, hoe onaardig die zes jongens waren.

Hun neuzen werden intussen geen ziertje kleiner, en het lopen werd de jongens steeds moeilijker, want ze stootten steeds met hun lange neuzen tegen boomwortels en stenen.

Dwergina haalde een blinkende theeketel te voorschijn en gaf die aan haar bezoeker.

Opeens kwam er een verschrikkelijke regenbui opzetten, die de bosbeek in een ogenblik tot een kleine rivier deed aanzwellen, zodat een hazenmoeder, die met haar zeven hazenkleuters uit was, daar niet over kon. De jonge haasjes, die drijfnat geworden waren, verkleumden van de kou en wilden naar huis toe.

„Zullen we je helpen ?" vroeg Mopneus, wiens naam nu echter niet meer toepasselijk was.

Eerst was de hazenmoeder nog wel bang voor de jongens, maar toen dezen haar en haar kindertjes over de beek gedragen en helemaal tot haar woning begeleid hadden, dankte ze haar helpers met blijdschap en van ganser harte voor hun behulpzaamheid.

Neuzen, die slonken

MAAR ook de zes jongens waren blij, want hun neuzen raakten nu de grond al niet meer — het was dus werkelijk waar, dat hun neuzen kleiner werden, wanneer ze iets goeds deden en iets kwaads verhinderden.

Van nu af liepen ze rond, om de gelegenheid te zoeken opnieuw een goede daad te verrichten.

Ze zochten Schuddebaard en Trilsik op en brachten hun grote zakken vol bosbessen, die ze voor hen geplukt hadden — en opnieuw werden hun neuzen minder groot!

Een paar jonge vogels waren uit hun nest gevallen, doch de jongens raapten ze voorzichtig op, klommen met hen omhoog en zetten ze weer in hun nest — wederom hielp dat de neuzen te doen inkrimpen !

Zo bracht elke goede daad tegelijkertijd ook hulp aan die zes lange neuzen.

Alles ging precies, gelijk vrouw Dwergina vader Dwerg beloofd had : niet lang duurde het meer, of de zes ondeugende jongens waren zo gehoorzaam, aardig en behulpzaam geworden, dat niemand geloven wilde, dat zij dezelfden waren, die vroeger iedereen schrik aanjoegen.

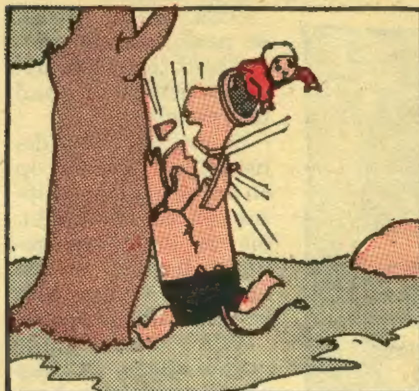
Hun neuzen slonken steeds meer en meer en tenslotte waren die geen zier groter dan gewone neuzen behoren te zijn.

* * *

Doch wanneer ooit de lust tot plagen of ondeugend zijn de jongens bekroop, voelden ze onmiddellijk een onaangename prikkeling in het puntje van de neus — en dat gaf hun het gevoel, alsof hun neuzen weer opnieuw wilden gaan groeien, gelijk deze gedaan hadden, nadat de jongens uit de ketel van vrouw Dwergina gedronken hadden.

BAM-BAM MOET WERKEN – MAAR MAG NIET ETEN

Ziet hoe Bam-Bam met een vaart
En met zwiepend-wilde staart —
Boms! — de kruik aan stukken rent.
Ja, hij was een sterke vent!

Daar zat Bam-Bam toen naast Bob
Beduusd te wrijven op z'n kop.
Eer de reus 't besef weer had,
Koos Bob reeds het hazenpad!

Ras besloten alle kind'ren
Om den reus opnieuw te hind'ren:
Een tafellaken werd gespreid
En een feestmaal toebereid.

Wat een eetlust had Bam-Bam,
Toen hij aangelopen kwam
En daar al dat lekkers vond!
't Water liep hem in de mond.

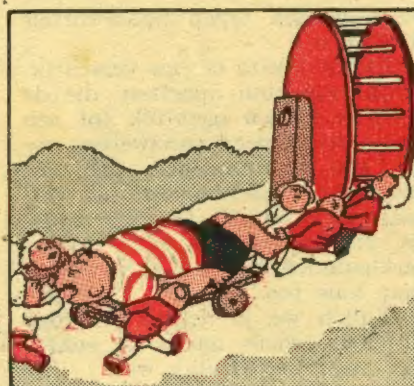
Maar helaas, voor smullen thans
Kreeg vriend Bam-Bam niet de kans,
Want men hees hem eensklaps op....
Aan zijn staart, niet bij zijn kop:

Spoedig echter viel hij weer
Met een plof op d'aarde neer.
Daar vlogen tafel en couvert,
Vlees, groente, soep, ja, zelfs 't dessert!

Wijl hij nu in katzwijm lag,
Was 't niet mogelijk, dat hij zag,
Hoorde, of ook maar gevoelde,
Hoe men jubelde en joelde!

Nog was hij niet bijgekomen,
Toen de mensjes — zonder schromen —
Bam-Bam sleepten naar een kooi,
'n Soort van molen.... Ja, 't was mooi!

Daarin moest hij klimmend draven
Tussen dikke ijz'ren staven.
De tong hing hem haast uit de mond....
Maar 't carroussel — dat draaide rond!

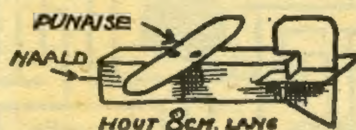
SCHIJFWERPEN OP VLIEGTUIGEN

Een kamerspelletje om zelf in orde te maken

SCHIJFWERPEN is een onderhoudend spel, dat van de spelers de nodige behendigheid eist, terwijl het ze in staat stelt, kun krachten met elkaar te meten.

Hierboven zie je dan een spel, waarmee je kunt schijfwerpen op vliegtuigen en op een ballon.

Je moet beginnen met de plaat op een dik stuk bordpapier te plakken, om hem, nadat hij goed

opgedroogd is, uit te snijden.

Dan maken we een werppijltje in de vorm van een vliegmachine, welk pijltje er uit moet zien als het bijgaande schetsje aantoont.

Een blokje hout (een kachelhoutje is al voldoende) van 7 à 8 centimeter lengte wordt door middel van twee punaises van een kartonnen „vleugel" voorzien.

Het achtereinde van het blokje — dat dus de staart van het vliegtuig voorstelt — wordt overkruis ingekeept, waarna we in die inkepingen stukjes karton vastklemmen. Deze stukjes karton zijn dan het hoogteroer en het lengteroer.

Ten slotte steken we in de neus van het vliegtuigje een stevige naald of een scherp spijkertje, waarvan de punt naar buiten moet steken.

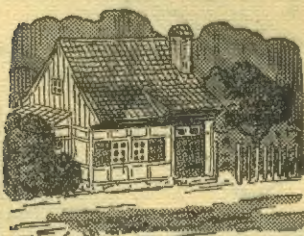
Hang nu het spel aan een deur of aan de muur op, ga op enige passen afstand staan en gooi het werppijltje in de vorm van een vliegtuig naar de schijf. Wanneer je een vliegtuig raakt of de ballon, dan noteer je het nummer, dat daarbij staat aangegeven.

Zo gooien we om de beurt en

(Vervolg op bladzijde 7)

ONS EIGEN RAADSELHOEKJE

ROODKAPJE VERDWAALD

Hier woont Roodkapje.

Hier is het hol van de wolf.

Roodkapje is in het woud verdwaald. Wie helpt haar de weg vinden naar grootmoeders woning? Waar moet ze haar weg aanvangen?

Gelijk steeds moeten van dit raadsel geen oplossingen worden ingezonden.

Hier woont Roodkapje's grootmoeder.

EEN KIEKJE MAKEN....

Vroeger werd men vastgebonden voor een foto-opname

MAAK jij even 'n kiekje !" zeggen we tegenwoordig. Dan neemt de ander zijn foto-toestel, richt de lens op ons, drukt af en steekt het toestel weer in zijn zak. Alles bij elkander heeft het een minuut geduurd. En als hij zelf ontwikkelen kan, zijn de kiekjes een paar uur later klaar. En wat kosten ze weinig op die manier! Zo gaat dat tegenwoordig.

Hoe ging het honderd jaar geleden ? Toen.... ging het helemaal niet. Want in 1836 had nog niemand van fotograferen gehoord.

Eerst in 1839 werd de uitvinding van de fotografie bekend gemaakt in de universiteit te Parijs.

Het is niet geheel zeker, wie de uitvinder van de fotografie was. Wij weten wel, dat een zekere dokter Schulze ontdekte, dat bepaalde zouten lichtgevoelig waren, maar hij deed verder niet veel met zijn uitvinding.

Het gaat tussen den officier Niepce en den schilder Daguerre. Een van die twee heren is de uitvinder.

En wij geven de meeste kans aan Daguerre, waar het fotograferen in die tijd ook naar genoemd werd. Men sprak van : Daguerrotypie.

De uitvinding van Daguerre bestond hierin, dat hij een koperen plaat verzilverde, op deze plaat een laagje aanbracht, dat lichtgevoelig was en na de belichting die plaat ontwikkelde en fixeerde. Dat laatste wil zeggen, dat hij het beeld met behulp van bepaalde stoffen op de plaat vastlegde. Ik leg niet verder uit, welke stoffen Daguerre gebruikte, want dat is nogal lastig te snappen voor jullie.

Het verschil met tegenwoordig bestond hierin, dat Daguerre maar een foto kon maken, als hij een plaat gebruikte. Wanneer wij een plaat of filmpje maken, dan kunnen we daarvan net zo veel afdrukken maken, als we zelf maar willen. Je begrijpt nu al wel, dat fotograferen in die tijd een duur werkje was. En het nam ook veel tijd in beslag.

In de volle zon moest het slachtoffer vijftien tot dertig minuten heel stil zitten. Nee, ik vergis me niet. Ik bedoel geen seconden. Ik meen heus minuten. Nu moet je eens proberen, om twee minuten heel stil te zitten, zonder te bewegen, zonder een spier van je gezicht te vertrekken. Dat is al heel moeilijk ! En dan een kwartier of langer !....

Bovendien moest de man of de vrouw, die gefotografeerd wilde worden, het gelaat flink insmeren met wit poeder, dan werd het beeld beter.

Nee, dat langdurige stilzitten was erg ongemakkelijk en daarom bedacht men er iets op. Men gebruikte bij het fotograferen een soort toestel, waar je aan vast werd gebonden. Je kreeg een stang in je rug, je armen en benen werden vastgemaakt, soms zelfs het hoofd. Dan kon niemand zich meer bewegen, zodat de foto goed werd.

Zo'n foto was een duur ding. En je had er na dat lange stilzitten toch maar één.

De Engelsman Talbot vond wat later een manier uit, om foto's te maken, waarbij men van de plaat meer dan één afdruk kon maken. Maar eerst wilden de mensen daar niet aan, want het beeld was erg grof en lang niet zo mooi als een Daguerro-type.

Wat een werk er in die tijd aan het maken van een foto vast zat, zul je begrijpen, als ik je vertel, dat de plaat, waar de opname op gemaakt werd, vlak voor die opname in orde gemaakt moest worden ; dan kwam de opname en daarna moest de fotograaf dadelijk aan het ontwikkelen beginnen. Alles bij elkaar was hij uren en uren bezig, voor er één foto tot stand was gekomen.

In die tijd hadden de mensen heel veel plezier in de nieuwe uitvinding en er waren ook dadelijk lieden, die er hun brood mee verdienden, foto's te maken van feesten, jubileums, en zo voort. Maar die fotografen, die buiten huis een foto moesten maken, namen een volledige donkere kamer mee.... op hun rug ! !

En die fotografen hadden nog heel wat te stellen met hun aartsvijanden : de schilders en de tekenaars. Want die hadden met de fotografie niets op. Ze verdienden er minder door. Wie voor 1839 een portret van zichzelf wilde hebben, liet een schilderij of een tekening maken en daar kwamen nu ineens de fotografen dat werk overnemen....!

* * *

De fotograaf van 1936 heeft een klein plat doosje in zijn zak. Daarmee trekt hij er op uit. Dat is voor hem voldoende. Ja, die laatste heeft het wel heel wat gemakkelijker !

A.v.O.

SCHIJFWERPEN OP VLIEGTUIGEN

(Vervolg van bladzijde 5)

tellen voortdurend van elken speler het behaalde aantal punten bij elkaar op.

Zij of hij, die in tien worpen het hoogste aantal punten behaalt, heeft het spel gewonnen.

Nog één opmerking : Zorg er voor, dat je de plaat op een voldoende groot stuk bordpapier plakt, opdat het pijltje bij een misworp niet in het hout van de deur doch in het bordpapier blijft steken. Want moeder ziet niet graag, dat de verf van de deuren beschadigd wordt.

OPLOSSINGEN VORIG NUMMER

VERBORGEN STEDENNAMEN

1. Napels.
2. Athene.
3. Roermond.
4. Milaan.

WANNEER HET FLINK WINTERT

Wanneer het flink wintert en de sneeuw hoog genoeg ligt, dan maken we een parmantige sneeuwpop, een bezigheid, waarvan onze raadseltekening van de vorige week een voorstelling gaf. Ben je er in geslaagd, het plaatje zo af te maken ?

SJORS VOORZITTER VAN DE REBELLEN-CLUB

AL TE SPITSVONDIG.

